

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Str. da Zrinyi Nr. 113

INSUȘIȚIUNILE
se primesc la administra-
ția.

Mulțămite publice și
deschis costă șirul 20 c.

Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

ROMÂNUL

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28 — Cor.
Pe jumătate an 14 —
Pe 3 luni . . . 7 —
Pe o lună . . . 2-40

Penru România și
străinătate:

Pe un an . . . 40 — franci

Telefon

penru oraș și interurb. n.
Nr. 759.

Maghiarismul și echilibrul european

De câteori oligarhia maghiară se află caecum la strâmtorare cunăzuințele-i spre idealurile de neatarnare completă față de Austria și de aservire și mai desăvârșită a popoarelor nemaghiare din patrie, — de atâtea ori organele ei își aduc aminte mai cu dinadinsul de teza faimoasă a însemnătății elementului maghiar în politica mondială în genere, și în special pentru menținerea echilibrului dintre germanism și slavism aci în Orientul Europei.

Teza este, că numai elementul maghiar poate să garanteze acest echilibru, — însă cu condiția ca el să fie ajutat să devină cât mai puternic, — iar puternic nu va putea deveni, redus numericeste cum se află, decât dându-i-se pradă toate elementele celelalte, majoritatea populației Ungariei, și în acelaș timp înlesnindu-i-se hegheonomia chiar și față de cealaltă jumătate, de celelalte popoare ale monarhiei.

Va să zică, după această teză, ar fi în interesul echilibrului european, și mai în deosebi în acela al siguranței și viitorului germanismului în Europa, ca instinctele tiranice ale oligarhiei maghiare nu numai să nu fie înfrânate și potolite, ci mai ales să fie încurajate și sprijinite spre izbândă.

Cât de imorală ar fi temelia acestei teze, chiar dacă ar fi alcătuită din fapte și considerații reale, o arată chiar simpla ei enunțare. Oligarhia maghiară zice, în definiție, puternicului germanism: Este în interesul tău, ca și în al meu, ca să nu mai

existe aceste popoare de aci, — deci ajută-mi să leucid! — Chiar dacă în adevăr germanismul ar putea respira mai liber după săvârșirea unei asemenea crime uriașe, — totuși complicitatea lui ar purta un nume cu care istoria ar trebui să-l stigmatizeze pe vecie.

Dar nu este așa. Realitatea lucrurilor, a raporturilor și a concludsiunilor necesare rezultând din ele, o cu totul alta de cât aparența zugrăvită de oligarhia maghiară, în interesul ei.

Realitatea este că elementul maghiar, vrând-nevrând, și ori care i-ar fi însemnătatea în raport cu celelalte popoare din țară, din monarhie, este avizat la sprijinul germanismului, este înglobat în sfera de interese a alianței puterilor centrale. El, maghiarismul, este în mod fatal înfeudat acestei constelațiuni politice euepene, — și nici decum n'ar putea să joace față de dânsa un altfel de rol, — cu atât mai puțin un rol de arbitru.

Din acest punct de vedere dar, ca nu cumva germanismul, ca nu cumva alianța puterilor centrale, să fie amenințate a pierde, eventual, un sprijin atât de prețios cum e acela a maghiarismului, teza oligarhiei maghiare nu se poate susține nici un moment.

Alteceva ar fi, dacă o astfel de considerație, s'ar examina din punctul de vedere al altor elemente, în deosebi, să zicem, al elementului românesc. Ce e drept, sprijinul de existență al acestui element se

află și îl recunoaște și el, tot spre apus. Dar nu tot în aceleăș condiții de necesitate inexorabilă ca, al elementului maghiar.

S'apoi, afară de considerațiile de ordine practică, aci mai vine și una de ordine etică, morală, care ori cât ar fi vremurile noastre de înstrăinate de orice idealism, tot trebuie să-și aibă greutatea și influința ei în cumpăna hotărării celor puternici: Altfel decât elementul maghiar, celelalte, îndeosebi elementul românesc, nu cer decât stricta dreptate pentru ele, asigurarea existenței și dezvoltării lor fără nici un fel de apăsare și nedreptățire a altora, prin urmare fără nici un ferment de veșnică nemulțămire justificată, deci fără nici o amenințare de tot momentul a izbucnirii nemulțămirilor.

O politică a alianței puterilor centrale, întemeiată pe ajutorul și putința dată oligarhiei maghiare de a sfârâma, pe deoparte, legăturile cu Austria, iar pe de alta de a apăsa și mai cu brutalitate călcâiul pe gâtul popoarelor nemaghiare din Ungaria, — ar fi cea mai dezaastroasă ce s'ar putea închipui, chiar pentru interesele de viață și de viitor ale acelei alianțe.

Dreptul la viață nu se poate răpi popoarelor de milioane. Ori când ele vor sta gata să se folosească de orice prilej, mare sau mic, — vor căuta chiar să-și creieze prilejuri, — ca să-l revendice. Aceasta este în firea lucrurilor, și nu se pot schimba. Deci, o Ungarie cu hegheonomie tiranică nu va putea fi niciodată o pavăză și o cheazășie pentru alianța puterilor centrale la Răsărit, ci va fi o bubă, o rană a ei, în coastele acestea.

CÂNTEC DE VAGABOND

Aș fi avut și eu un loc de pace
S-ar fi cusut și pentru min' vr'o pernă,
Naș odihnii la mese de toamnă,
Dacă-aș fi fost și eu ca toată lumea.

Trăire-aș azi înconjurat de prieteni,
De-averi, de slugi în orice timp deștepte
Și aș sui zimbînd superbe trepte,
Dacă-aș fi fost și eu ca toată lumea.

Cu graiul blînd vr'o candidă femeie
Ar fi născut durerile sî-mi culce,
S-ar fi trudit sî-mi facea trăiul dulce,
Dacă-aș fi fost și eu ca toată lumea.

Naș rătăci ocean din țară 'n țară
Cîntînd dulos cum cîntă toți drumetii,
Nu m'aș juca cu-avîntul tinereții
Dacă-aș fi fost și eu ca toată lumea.

Rollaud.

Maternitate

-- Schiță originală

de Borla Petra-Petrescu

Voia să moară cu orice preț. S'a furișat ca un tâlhar, în puterea nopții, pe podul din capul orașului.

Tremora, în bainele lui săbiri de vară. Ochii lui cătau bolnavi la sloiurile de ghiață, duse de curentul apei. Voia să fie un sloi de ghiață — fără de simțire, fără de mustări de conștiință, fără de vecinicile urrăiri ale creditorilor, fără de greata asta nebună de viață începută bine și sfârșită atât de rău. Își strîngea pumnii ca să-l doară. Ca un belidace, care-și vede toată puterea armată dată pierzeniciei, și-a mai restit odată ochii sufletului asupra visunilor prefăcute în nimic. Aceeșă disperare l-a cuprins, ca de atâtea zeci și sute de ori, în zori de zi, ziua, în noaptea mare, pe inserate, la miez de noapte.

Să nu mai simțearcă nimic din toate astea? Fericirea supremă!

Și-a descheiat vestel, cămășu, și-a aruncat pâlăria în rău și — fără să se mai gîndească la nimic — și-a luat avînt. Un plesăit ușor de valuri, după o lovitură străvănă de stîlpul, care sprijinea mijlocul podului.

Și — totuș: l-au scăpat. Oamenii sunt răi — nu te lasă nici chiar să mori.

S'a trezit în patul de spital, cu pieptul și capul legat. O soră de caritate sta aplecată asupra lui și-i pipăia pulsul.

Bolnavul și-a deschis ochii obosit. O idee l-a cutremurat: „mai trăiesc!“ Și-a smîncit mîna din mîinile oerotoitoare ale surorii de caritate. Voia să-și rupă legăturile, să isbească din picior, să strige, să țipe, să blasteme. Dar mîna nu putea urma poruncii — durerea din piept și din cap îi pricinuia o moleșală dulce, care-l cuprîndea tot mai mult, alungînd gîndurile de mai înainte.

— „Vreau să mor!“ bolboroseau buzele lui, ca un ecou al sbuciumului trecut.

— „Să trăiești“, vorbiau în limba lor mîinile surorii de caritate.

— „La ce toate astea?“ — răspundea trîpal bolnav. „Stăpînul meu mă disprețuiește. Nu mă mai îngriji, dragă soră...“

Bolnavul era reconalescent. Zăcea cât era zăliea de lungă în sala cea mai mare și mai luminosă a spitalului. Noaptea nesfârșite îl îngrozina. Ziua mai era ce era: cu privirea ațintită la tavan, urmîrea mașinal o muscă în sborul ei sau umbra ca un călător fără de țintă pe drumurile verzi ale ornamentelor simple de pe tavan. Ochii i-se oboseau, se odihneau, apoi iară porneau la drum — un drum lung, fără de țintă hotărîită, fără de sfîșit.

Ce puteau să-i spună ochii surorii de caritate? Lui, căruia i-au mințit ochii altei femei. Mai poți să te încrezi? Poți să urmărești, să te încredințezi aievea, dacă ceeace spun ochii unei femei corespunde sufletului ei, dacă nu e minciuna sfruntată căntătura lor? Nesiguranta asta te omor.

Pavăză și cheazășie nu va putea fi aci decât o puternică alcătuire federativă, nu pe bază de supremații și hegemonii, ci pe bază de dreptate și de liberă dezvoltare națională pentru toate popoarele deopotrivă. Într-o astfel de alcătuire va trebui să dispară foarte curând orice ferment de nemulțămire și turburare, — căci ceea ce pururea se va susține ca apărare de existență națională, nu se va mai putea ridica nici odată ca pretenție de aservire și apăsare a altora. — Pe asemenea pretenții bolnave nu se vor putea face revoluții; — totul este, ca fiecare să fie pus la locul său, — și de-acolo va tăcea mulcom și-și va vedea de treaba lui...

Așa, și nu altfel, stă realitatea lucrurilor, cu elementul maghiar, cu politica mondială, și cu echilibrul european dela Apus și Răsărit.

INTERNE

Episcopia gr-cat. ungurească. Aflăm din ziarele ungurești, că consiliul comitetului pentru înființarea episcopiei gr-cat. ungurești, în frunte cu magnatul Eugen Szabó s'a prezentat ieri la contele Khuen Héderváry, pentru ca să-i exprime recunoștință pentru ostenele ce a depus în scopul înființării episcopiei. Oratorul conziliului a scos în evidență, că meritul întreg îi revine fostului guvern, pentru că a știut să înduplece voința celui mai înalt patron al bisericii catolice, voința monarhului.

Contele Khuen Héderváry a spus, că însuși consideră de cel mai frumos merit al său înființarea acestei episcopii. Speră, că guvernele din viitor vor stărui pentru realizarea cât mai neamănată a episcopiei, care este una din cele mai însemnate cuceriri a maghiarismului. Din parte-i a promis cel mai efectiv sprijin și pe viitor, pentru ca episcopia să fie înzestrată cu toate bunurile materiale și morale posibile.

Aviz, transfugilor noștri nenorociți!

Cea din urmă petiție. Consiliile electorale ale Curții de Casație au terminat cu dezbaterile tu-

turor petițiilor, cu excepția petiției alegătorilor români dela Orăștie. Cunoaștem odiseia acestei petiții, care a fost poate, din toate, cea mai eloventă în ce privește curățenia vieții constituționale în Ungaria. Alegătorii români au dovedit cu mii de dovezi că jidanul Farkas n'a primit un singur vot pe dreptate, un singur vot necumpărat și neobținut cu ajutorul teroarei celei mai revoltătoare. Termenul noii debateri ce trebuie să aibă loc s'a fixat acum pe 21 maiu n., fiind terminat și interogatoriul celor cinci martori indicați prin ordinațiunea Curții de casație.

Cel din urmă acord al alegerilor din 1910 a fost deci să fie tot din amărăciunea sufletelor noastre.

Liga votului universal contra lui Lukács. Comisia executivă a ligei pentru votul universal a ținut aseară în capitala țării o ședință binecercetată, care luând în dezbateri proiectul de reformă electorală al lui Lukács, a adus următoarea hotărâre:

Liga regnicolară ungară a votului universal declară că, nicidecum lupta pornită de ea nu a fost îndreptată în contra unor anumite persoane ori partide, ci totdeauna a avut în vedere ideea sufragiului universal, egal, secret și după comune, pe care o consideră de prima condițiune a unui stat modern, organizat pe baza principiilor democratice. Drept aceea liga noastră va sprijini numai acel guvern care va lua în programul său creșterea reformei electorale pe cele mai largi baze democratice, dar va lupta cu toate mijloacele ce-i stau la dispoziție împotriva tuturor acelorora, cari nu vor servi aceste principii.

Conferința episcopatului catolic. Primatele catolice, Vaszary, a convocat pe ieri în Budapesta o conferință a episcopatului catolic. Organul clericalismului unguresc, „Alkotmány” dă următoarele amănunte asupra conferinței: În legătură cu decretul papal s'a constatat că informațiile ziarelor cu privire la o pretinsă hotărâre a papei de-a fixa pentru hirotonirea candidaților de preoție etatea de 28 ani, sunt neîntemeiate. Sfântul părinte dela Roma a comunicat aceasta episcopatului chiar zilele acestea, declarând că nu va aduce nici o schimbare în uzul de până acuma. S'a dezbătut și chestiunea autonomiei catolice și s'au luat hotărâri și cu privire la planul de învățământ al școalelor normale (pedagogice) catolice, cari vor ține pas cu școalele normale de stat în această privință. A fost discutată și chestiunea noii episcopii greco-catolice, precum și înființarea unui așezământ cultural bisericesc la Roma. S'a luat apoi hotărârea ca epis-

Tu, care visezi adevăr și lumină pretutindeni! Tu, care vrei să crezi în ceva!

Bolnavul avea ici-colea fulgerări, crâmpeie din viața trăită, îi veneau la cunoștință, dar recădea ușor în apatia generală.

Patul lui nu era vizitat de nimeni, afară de medic și de îngrijitoare. Cine să-și și bată capul cu dânsul? Ce avea el cu lumea asta de oraș mare? Colo, în satul depărtat, trăiau părinții lui, de pe o zi pe alta, ca vai de ei, bieți oameni dela țară, năcăjiți.

N'a ajuns vestea la ei — și era mult mai bine așa. Ei să-l știe bine și sănătos. Să crează că i-a uitat, poate, că duce lumea dalbă.

Miercurea și duminica se deschideau porțile spitalului. Se pernea puvoicul de rudeni, de cunoscuți ai bolnavilor. Zeci și sute. Aproape fiecare pat își avea vizitatorii. Frați și surori, mame și tați, prietini și prietene. Unul aducea prăjituri, altul flori, altul poame. Un șopot și priviri pline de dragoste, de îndemn, de mângâiere.

Lângă bolnav zăcea unul, căruia i-s'a amputat piciorul. Ce tipete grozave când a fost să i-l taie! Acum îi trecuse. Copilița lui era lângă dânsul, tata se juca cu mâna prin părul ei. Un surâs de durere și de fericire îi juca în colțul gurii.

— „Când ți-a spus doftorul că poți veni acasă?” îl întreabă nevasta.

Acasă! Cuvântul ăsta l-a prins bolnavul părăsit de toți și-l descoase. A — ca — să! Aaa! Ce farinac poate zăcea în silabele astea trei: a —

ca — să! Să-ți ai casa ta, să-ți ai nevasta ta — bună că un fagure de miere, — să-ți ai viața ta cinstită, tihnită, și copilașii tăi și glasul inimii tale să-ți mărturisiască: „Asta este viața visată de mine!” Fericit muritor!

Și iară urmărește, pentru a miia oară, îndoitura ornamentului de pe tavan. Se duce, se duce cu ochii — apoi dă de un unghiu drept. Se oprește brusc. Încătrău acum? Haide înapoi. Haida — hai.. iarăș un unghiu..

Nici că bagă de seamă, că s'a oprit și lângă patul lui cineva. O doamnă îmbrăcată în negru. A intrat grăbit, și-a dus mâna la inimă, și-a rotit ochii prin sala bolnavilor, a căutat pe cineva, apoi s'a apropiat de bolnavul părăsit. Acuma plânge tăcut doamna în negru, cu ochii înroșiți de lacrimi, cu batieta dusă la gură.

Bolnavul se uită obosit, la ea — după un târziu. Nu pricepe ăla început nimic... și totuș. Simțeste că mâna dreaptă, întinsă pe perină, dă de flori.

Sprâncenele i-se adună ușor, întrebător. Mișcă un deget al mâinii și șoptește:

— „Cine ești?”

— „Nu întreba. O să-ți spun odată. Te simțesti mai bine?”

— „Eu?... și bine!..”

Doamna în negru mușcă în batieta de durere. — „Lasă, o să te faci bine. Roagă-te, roagă-te, roagă-te din tot sufletul tău!.. Dumnezeu e mare și bun.”

copatul să ceară un episcop special pentru rușii emigrați în America.

Dintre episcopii români gr-catolici au participat la conferința mitropolitul dr. Victor Mihail și episcopul Lugojului dr. Vasile Hossu. Episcopul Orăștiei, dr. Demetriu Radu și-a scuzat absența.

D. Stürgkh despre proiectele militare. În ședința comisiunii pentru armată a camerei austriace, ministrul președinte, d. Stürgkh, a înțeles comisiunea să expedieze cât mai repede referatul, care răspunde la trebuințele pozițiunii militare a monarhiei. Deși d. Stürgkh poate constata cu mulumire că situațiunea externă nu prezintă nici un simptom că raporturile pacifice cu statele învecinate ar putea fi atinse, și că ar fi nevoie să se facă uz de ameliorarea forțelor militare ale Austriei și Ungariei, nu se poate iarăși trece cu vederea că diferite explozive sunt îngrămădite în diferite puncte ale lumii. Mai ales ciocnirile militare care sunt implicate alte state, sunt o probă evidentă că trebuie în unele împrejurări să se recurgă la forțele militare pentru a face să vină la reze cu succes măcar interesele pur economice. Nobila idee despre pace, de care comisiunea este inspirată, o va hotări să dea cea mai deplină atențiune dezvoltării armatei spre folosul patriei.

Croații După cum se anunță din Agram, comisiunea sârbo-croată va încheia probabil un pact cu partidul constituțional. Punctele acestui pact vor să fie: deputații croați să nu mai trimită delegații în camera ungară; Croația să fie declarată independentă și, în sfârșit, înjghebură unei majorități parlamentare unioniste să fie împiedecată pe totdeauna. Dacă s'ar realiza acest pact, comisiunea croată ar intra și ea în rândul partidelor antisecționiste, ceea ce ar fi un mare câștig pentru lupta națională a croaților.

Povestea cu porcul. Citim în „La Cour de Hollande”:

„Un mare proprietar rural din Ungaria, Ladislav Lazar, a scornit un mijloc original de propagandă națională printre românii din Transilvania.

„El Lazar pune la dispoziția asociației pentru răspândirea limbii ungare printre naționalitățile maghiare doi porci grași, cari se vor distribui în fiecare an la doi școlari români cari au arătat că mai mare râvnă în a învăța ungurește.”

Parcă veneau de pe alte țărâmuri curvite astea.

— „Dumnezeu e mare — și — bună — numărău ca un ecou slab buzele vestejite ale bolnavului.

— „Uite — o cruciuliță” și doamna în negru a luat din buzunar o cruciuliță de argint, chipul Mântuitorului, care-și dă sufletul pentru omenire, și i-a atârnat-o de gât. „Ai credință și tu să-ți fie bine.”

Bolnavul suridea. A umblat și el odată cărările astea ale credinței. Și cum s'a rugat, câtă credință, cu câtă frenesie sufletescă!

Când a plecat doamna în negru, s'a dus după ea lung. Că putea fi? De unde îl cunoștea? Dar era prea greu să te gândești — aceea și-a urmat plimbările cu ochii pe tavanul de spital.

A venit doamna a doua, a treia oară. Fără să zăceau lângă capul bolnavului, smulse din mână, tăiate din răvare, ca să aducă bucurie unei care nu mai dorea bucuria. Mirozul lor se răspândea împrejurul patului și îi aducea aminte de părinți și de locuri îndepărtate.

— „Cine ești?”, întreba bolnavul pe doamna în negru.

— „Lasă. Ai să știi odată”, răspundea ea.

— „Nu vreau sprijin. Du-te, te rog”, ruga el.

Înțelegerea anglo-franceză

— După serbările dela Nizza și Cannes —

Primul-ministru francez dl. Poincaré a inaugurat zilele trecute două monumente englezești pe pământ francez: monumentul reginei Victoria la Nizza și monumentul regelui Eduard VII la Cannes, tot pe coasta de azur. Cu ocaziunea acestor festivități s-au ținut din partea francezilor și a englezilor discursuri pline de admirație pentru opera defunctului rege Eduard VII: înțelegerea anglo-franceză, celebra *entente cordiale*.

Prilejul era admirabil pentru a face o recapitulare a politicii engleze și franceze din ultimii nouă-zece ani, din 1903 până astăzi. Șeful guvernului francez a și profitat de această ocaziune și a schițat, în linii generale, rezultatele politicii înțelegerei cordiale. Intr'adevăr nu s'ar fi putut găsi un loc mai potrivit pentru a aduce elogii politicii regelui Eduard VII decât sub statuia sa ridicată pe ospitalierul pământ francez. Dl. Poincaré a știut să improspăteze în ochii sufletesți ai auditorului figura înțeleptului rege și a reușit să definească relațiile anglo-franceze printr'o formulă ce a plăcut ambelor națiuni.

Înțelegerea anglo-franceză este o consecință așa zicând directă a avântului politic mare ce l'a luat imperiul german dela crearea lui și până astăzi. Echilibrul european este un principiu în continentul nostru, care nu mai suferă nici o contraziere; toate statele europene trebuie să i-se închine. Atât Napoleon I cât și Napoleon III au trebuit să cadă fiindcă au zguduit din temelii acest echilibru, fiindcă aspiraseră la heghemonie, la dictatură în continent. Ceeace nu i-s'a iertat marelui împărat francez, a cărui domnie mare era numai personală și în orice caz efemeră, căci urmașii săi n'ar fi putut menține cuceririle sale, *nu i-se iartă nici Germaniei*, a cărei domnie este bine întemeiată, solidă, durabilă.

Bismarck a lăsat moștenire succesorilor săi ideia heghemoniei Germaniei în Europa și în lume. Șefii de astăzi ai Germaniei își dau silința să nu iasă din prescripțiunile lui Bismarck. Iar Franța și Anglia se străduiesc a tăia aripile imperialismului german: Franța, pentru că acest imperialism a fost întemeiat pe ruinele celui francez, Anglia fiindcă i-e teamă să n'aibe soarta Franței.

Iată deci că Franța și Anglia, rivale și dușmane până nu de mult și timp de veacuri întregi, au devenit aliate pentru că au același interes, același scop momentan: umilirea Germaniei. Cât timp acest scop nu va fi ajuns, înțelegerea dintre aceste două state nu va putea fi turburată ușor. După ce *entente cordiale* își va ajunge scopul, cine știe cum se vor constela iarăși puterile?

Era de așteptat ca întotdeauna, să vie omul care s'o realizeze. Ideile cele mai subtile rămân sterile dacă nu se găsește o *ameni* cari să le traducă în fapte. Un asemenea om a fost Eduard VII. Înțelegerea cordială este legată de numele său căci este în mare parte opera sa.

Meritul acestui rege este că, cu o privire clară de adevărat diplomat, a văzut că ideia ententei nu este irealizabilă și că a lucrat cu multă convingere ca s'o înfăptuiască. În chipul acesta, ajutat de *partner*-ul său din Franța, ministrul de externe Delcassé, a reușit să încheie acordul din 1904 cu republica franceză.

În fața prodigiosului succes al politicii generale germane, în fața greșelilor ce Franța comisese în politica sa externă dar mai ales în cea internă, în fața înfrângerii din Asia a Rusiei, în fața consolidării neașteptate a imperiului habsburgic, echilibrul european cerea ca să i-se dea Dublei Alianțe un ajutor. Eduard VII a simțit aceasta și s'a grăbit să ofere Franței alianța sa. De altfel și el avea nevoie de brațul fran-

cezilor căci și domnia maritimă a Angliei era în pericol.

Trebuie să recunoaștem că înțelegerea anglo-franceză a avut de înregistrat succese reale. În timpul crizelor din 1905, 1906, 1908 și 1911 solidaritatea înțelegerei cordiale nu s'a desmintit și dacă ea n'ar fi fost așa de puternică furioasele atacuri pe cari Germania le-a dat în contra ei, ar fi zdrobit-o. Dar înțelegerea cordială a eșit triumfătoare din aceste lupte. Franța a putut să-și asigure, în 1911, Marocul pe care era cât p'aci să-l piardă în 1905. Iar anexarea Bosniei și Herțegovinei la Austro-Ungaria n'a fost un eșec al ententei ei al Rusiei, care, epuizată pe câmpiile Manciuriei, n'a mai fost în stare să dea ajutor fraților ei sârbi.

Politica înțelegerei cordiale n'a fost și nu este o politică agresivă ci numai defensivă. Altfel ar sta lucrurile dacă Anglia ar dispune de o armată pe uscat mai puternică; atunci Franța s'ar putea gândi la *revanșa* pentru 1870. În împrejurările actuale însă forțele Angliei d'abea sunt suficiente pentru a permite Franței să respire mai ușor. Altfel apăsarea Germaniei ar înăbuși-o.

S'au împlinit zece ani de când s'au făcut primii pași pentru această amicitie între Anglia și Franța. Înțelegerea cordială a adus foloase ambelor state și de aceea ea durează înainte. De aceea festivitățile dela Nizza și Cannes au avut o notă de deosebită sinceritate. Ambele națiuni simt că au nevoie una de alta, că puterea, gloria fiecărei este amenințată de progresul incomparabil mai mare al unui imperiu tânăr.

„Entente cordiale” este o alianță neserisă dar este mai puternică decât o alianță! N'avem decât să facem o comparație cu „alianța” dintre Italia și Austro-Ungaria, care este o alianță scrisă, încheiată în toată regula. Totuși fiecare din acești aliați își fac rău unul altuia și se înarmează unul în potriiva celuilalt. *Legăturile de interes* sunt mai solide decât oricari altele și mai ales decât legătura unei alianțe silite. Numai pe legăturile acestea de in-

— „N'ai pe nimeni...”, zicea ea.

— „N'am lipsă de nimeni”, se fânguia el.

Și ea rămânea, totuș, la căpătâiul lui, chema pe sora de caritate, amândouă îl întorceau, îi legau rânile, îi dădeau apă, să-și răcorească pojarul de pe buze. Samarineanca milostivă. Ochii ei îl încurajau, erau cărji, cari îl îndemnau să umble, mâinile ei erau alifii tămăduitoare.

— „Cine ești?”, șoptea el, dar nu căpăta nici un răspuns.

*

Bucuria doamnei în negru, când a putut bolnavul să înfiripe mai multe vorbe deodată. Ii suridea întreagă fața, pe care se putea coti, de altfel, durerea.

— „Ai sărutat cruciulița?” îl întrebă ea.

— „Da.” Mințea. Cruciulița zăcea pe pieptul lui ca orice alt obiect. Putea să fie în locul cruciuliței un bob de mazăre, un firicel de iarbă.

— „Vezi, ai să te faci bine?”

— „Îți bați joc de mine?”, întrebă el.

— „De ce vorbești așa? Nu te bucuri?”

— „Nu.”

— „Nu vrei să trăiești?”

— „Nu.”

— „Câți ar vrea să trăiască și nu pot!”

Ia plecare:

— „Cine ești?”

Doamna în negru i-a prins mai bine legătura dela piept și i-a zis cu blândețe: „Stai molcom. Stai liniștit. Nu te gândi la mine. Îți face rău”. Și a dispărut.

Așa era într'o Duminecă. În mercuria următoare a venit iarăș doamna în negru.

I-a pipăit pulsul, i-a pus comprese împotriva fierbințelei, i-a aninat de piept vre-o câteva roze eresente în grădina ei.

Steteau amândoi, partea cea mai mare a timpului, tăcuti. El, privindu-o câte odată dușmănos, ea, luptându-se cu privirea aceasta, căutând să o învingă, să-o subjuge, cu ajutorul schimtelor calde din ochii ei.

Bolnavul putea să vorbească binisor.

Odată, într'o noapte sbuciumată de gândurile din trecut, și-a desfăcut legăturile, și-a lăbit capul de drugurile de fier ale patului. Nu voia să fie sănătos.

Doamna în negru auzise totul.

— „De ce vrei răul d-tale?”

— „Ce ai cu mine?” a întreat-o el brusc.

— „Ce om? Vreau să te văd sănătos.”

— „Nu mă vei vedea nicicând.”

Tatăl cu piciorul amputat își lua rămas bun dela foștii lui tovarăși de suferință. Copilița era lângă el.

— „Slavă D-lui, că pot să trăiesc!”

— „Vino, vino!” îi zicea plină de gingășie nevasta.

După două săptămâni putea să umble și bolnavul îngrijit de doamna în negru. Incet, un-i vorbă, răzimându-se de brațe mai tari, oprindu-se ca un copilăș mititel, să răsuflă, la fiecare 4—5 pași. Capul îi vuia.

— „Nu o să te faci bine, dacă nu vrei”, zicea doamna în negru.

„Uite”, și se plimba cu ochii prin grădina spitalului, „a dat primăvara”.

— „Nu-mi spune nimic primăvara!”

— „Îmuguresc pomii...”

— „Să îmugurească!”

— „Cântă pasărele...”

— „Să cânte!”

— „Pretutindeni, în păduri, verdeată, bucurie, chiot — poftă nebună la viață.”

— „Hababa, viața!” Obrazul lui scâzând se sbătea într'un râs dureros.

— „Ai pățimit mult”, elătina din cap însoțitorrea.

— „Dacă am pățimit! Viața? Dar cine spune-mi cine n'ar vrea să trăiască? Cine n'ar vrea să se scalde în bucuri?”

— „D-ta.”

— „Acum. Dar mai înainte? Până nu mi a venit desiluzia?”

Cu mâna slabă la ochi, voia par'că să acopere gânduri date uitării, cari veneau iarăși la ireală, ca un manș tekel sufletesc.

(Sfârșitul în numărul viitor!)

terese se poate conta în politica internațională.

Ne întrebăm acum: nu stânjenește înțelegerea cordială acțiunea externă a Franței sau a Angliei? Nu, căci fiecare și-a păstrat libertatea de acțiune. Faptul că Franța s'a înțeles cu Germania cu privire la Maroc fără amestecul Angliei este cea mai bună dovadă despre aceasta. Acțiunea Franței n'a fost împedicată de înțelegerea cu Anglia; din potrivă a câștigat în *intensitate* prin ajutorul englez.

În orice caz această *entente cordiale* este un soi de alianță care se recomandă foarte mult în diplomatie. Ar fi bine dacă guvernul nostru ar aprecia utilitatea unei asemenea înțelegeri care are aproape toate avantajele alianței scrise fără să aibă și dezavantajele ei: rigiditatea ce împiedică o politică mai elastică, mai îndrăzneată.

EXTERNE

La răscoala din Fez. Ziarul „Matin” publică dela raportorul său din Fez amănunte despre răscoala indigenilor împotriva francezilor. Meritul înăbușirii răscoalei, raportorul acesta îl atribuie generalului Bruillard, care împotriva voinței rezidentului Regnault a bombardat partea aceea a orașului Fez, unde s'au refugiat răsculații. Bombardarea și-a arătat îndată efectul și numărâși bărbați marocani distinși au grăbit să ceară iertare dela Regnault, dela consulul francez și dela generalul Bruillard, asigurându-i despre simțămintele lor prietenoase. Dela aceștia au primit însă răspunsul, că, dacă nu vor arbora numai decât drapelul francez pe casele lor, aceste vor fi bombardate. Și în scurt timp pe toate casele marocanilor falfăia drapelul francez.

Raportorul mai comunică încă ziarului său, că s'a constatat, că urzitori intelectuali ai răscoalei au fost ofițeri înalți ai ministerului (magzen), și între aceștia locțiitorul și secretarul ministrului de război. Asemenea pașa districtului Bali din orașul Fez, fiul lui El Mokri, al marelui vezir este bănuț, că are relații cu răsculații, și din cauza aceasta a fost suspendat din postul său.

La aceasta răscoală au fost și scene frumoase de eroism. Astfel viața francezilor, cari au fost izolați în „Hotel de France” din Fez, a fost salvată de proprietăreașă Imberdis a acestui hotel. Aceasta femeie eroică, când s'a apropiat răsculații a închis repede intrarea hotelului, proptind cu spatele său ușa, până când s'au putut înarma bărbații. Când au pătruns în lăuntrul hotelului răsculații, primul glonț al lor a curmat viața acestei croine.

Revoluționari bulgari în Albania. Din Salonie se anunță, că autoritățile de acolo au fost încauștinate, că în satul Urša a sosit o bandă revoluționară, compusă din 5 membri, cari au de gând să arunce în aer drumul de fier. A fost trimisă îndată jandarmeria care după ce a înconjurat satul, au avut o luptă înversunată cu revoluționarii. În luptă au fost împușcați cei 5 membri ai bandei.

Ocuparea insulei Creta de către puteri. Ținuta îndărătnică și provocatoare a guvernului revoluționar din Creta a pus pe gânduri pe Anglia, Franța și Rusia și aceste — după cum anunță ziarul „Times” — s'au hotărât în mod serios, de a debarca trupe pe insulă. Motiv pentru aceasta hotărâre mai cu seamă a dat procedul guvernului

cretan, făcând comunicări coștătelor pe hârtă cu inscripția „regatul grecesc”.

Petrolul român și mariele de război străine. „Monitorul Petrolului Român” organ bucureștean scrie următoarele privitor la aceasta chestiune: „Petrolul român joacă un rol din ce în ce mai important ca combustibil al marinelor europene de război”.

„Prima marină care s'a servit de petrolul nostru a fost cea engleză, care s'a aprovizionat mai întâiu la societățile „Steaua Română” și apoi la „Astra Română”. Acum cât-va timp ea a făcut industriei române de petrol o nouă comandă de 100.000 de tone de reziduuri repartizată între soc. „Steaua Română” și „Astra Română”.

„În ultimele zile marina italiană a contractat de asemenea, pentru a fi predată în 1913, o nouă cantitate de 50.000 de tone de reziduuri petrolifere române. Aceasta cantitate va fi furnizată la timp de către societatea „Astra Română”. Afacerea a fost încheiată de către „Societatea d'Importazione Oli” organizație de vânzare de petrol român în Italia, creiată de societățile „Steaua Română” și „Astra Română”. La aceasta din urmă furnitură „Steaua Română” nu ia parte, pentru că ea până acum a contractat importație și lungi angajamente cu diferite alte întreprinderi. Ast-fel furniturile pentru Societatea de navigație „Oesterreichischer Lloyd” devine din ce în ce mai mare. Apoi „Steaua Română” a încheiat un contract de furnitură de reziduuri cu marina de război austriacă.

„În sfârșit societatea „Creditul Petrolifer” a procurat reziduuri pentru marina de război franceză, și pe cât știm, vaporul „Rehne” va reveni în iunie în țară pentru a încărca un nou transport de reziduuri pentru marina franceză. Rezultă deci din toate acestea că aproape toate mariele de război ale marelor puteri se aprovizionează cu reziduuri române. Trebuie să sperăm că marina germană nu va întârzia să urmeze exemplul celorlalte marine, întorcând întrebuintarea combustibilului lichid pe o parte din vapoarele sale”.

Proiectele militare germane în Reichstag. Săptămâna aceasta s'a început în Reichstagul Germaniei discuția proiectelor militare și proiectelor pentru acoperirea cheltuielilor necesitate de aceste.

Discuțiunea a fost deschisă de cancelarul Bethmann-Hollweg cu un mare discurs, în care cancelarul a motivat proiectele, făcând la o parte și sporite gradată a bugetului războiului. El a arătat, că proiectele în discuțiune n'au fost suseptate Reichstagului în vederea unui pericol imediat. Nu e nici un motiv — a zis cancelarul — care să ne neliniștească în actuala situațiune europeană, totuși am proceda fără știință dacă nu am avea armamente, care să corespundă cu mijloacele noastre și cu forțele noastre, iar masele populațiunii să se întărite prin aceste măsuri.

Această dispozițiune favorabilă nu are de bază pornirile războinice, căci Germania e gata de război numai dacă războiul i-se impune. Întărirea noastră are de scop nu numai de a ne apăra în contra unui atac posibil, dar și de a ne apăra pozițiile în timp de pace.

Evident, că eventualitățile conflictelor secol mult prin congresele de pace, înțelegeri, acorduri, arbitrajii, dar ele nu fac decât să restrângă eventualitățile războiului.

De altă parte, trebuie să se regrete zvonurile alarmante ce se răspândește atât la noi, cât și aiurea, poate dintr'un patriotizm rău înțeles, spre a favoriza măsurile de armament, dar aceste zvonuri turbură comerțul și transacțiunile, iar foloase nu aduc de fel. Sunt convins, după toate simptomele, că nici o mare putere nu dorește să provoace un conflict cu noi, dar războaiele au fost provocate de multe ori nu de guverne, ci adesea ori de o minoritate gălăgioasă și fanatică. Acest pericol există și astăzi, poate mai mult ca ori când. După forța noastră militară se măsoară valoarea noastră ca

prietin și aliat și importanța noastră. Toate puterile în jurul nostru procedează după același principiu. Sunt departe de a evoca răstăbul spre a susține necesitatea sporirii forțelor noastre militare, dar veți face un sacrificiu țării, dându-i ceea ce-i trebuie pentru mărirea sa, și aceasta nu dintr'un sentiment de teamă iritată, dar în mod calm și serios.

Au urmat apoi explicațiile date cu privire la aceste legi de miniștri de război, marină și aeronautice.

Scrisoare din Londra

O mare pierdere. — Home Rule. — Interviul cu Kiamil Pașa. — O scrisoare a lui Scott Viator.

17 aprilie 1912

De sigur, telegramele au vestit în toată lumea catastrofa lui *Titanic*, acel vast palat plutitor însă aci pierderea s'a simțit mult. De trei zile zilele curg triste, pline de neliniște. Azi e și ziua soarelui, și de-aceia poți răsbate pe străzi — mii de oameni au ieșit cu bucăți de sticlă albită, și pe când astrul treptat se întunecă, vântul de ziare strigă împrejur cât îi i-a gura: „Timpul știrii groaznice nenorocire! Lista celor răniți!”

Se dau amănunte mișcătoare. Dar mai mult e în această tragedie și un fapt de nespuse eroism și anume:

Din cei 868 scăpați — după cât se știe — numai vre-o 80 sunt bărbați, restul femei și copii. Bărbații le-au dat drumul lor în bărci, iar ei cu tot s'au cufundat pe veci în mare. Primul-ministru vorbind ieri în Cameră despre acest dezastru spus:

„În acest moment nu putem decât să dăm presie simțului nostru de admirație, că cea mai bună tradiție a mării pare a se fi observat în crificiul de bună-voie, care s'a oferit să dea mâinile loc de scăpare celor mai puțin destoinici și ajută ei înșiși...”

Din lista scăpaților lipsește și W. T. Scott ziarist de seamă, în vremea din urmă propagator al spiritismului, și — trebuie să adăugăm, fostul consul al României în Londra.

Ieri a avut loc în parlament prima discuție proiectului de *Home Rule* pentru Irlanda cu o majoritate de 94. Pe lângă discursul de expunere de lămurire a lui Asquith în chestia *Home Rule* e de notat și discursul demn, plin de căldură de entuziasm omului ce-și vede țânta împlinită lui Redmond, șeful naționaliștilor irlandezi.

Din partea unioniștilor mai distins a vorbit Balfour. În deosebire de Bonar Law, care nu-i mai academic, Balfour aduce o notă mai aleasă în parlament. Fînd un ora de gândire — autorul lucrării de filozofie: *Temeiurile credinței*; acum câteva luni a publicat în *Hibbert Journal* un articol de critică foarte interesant asupra filozofiei lui Bergson — Balfour a introdus și în discuția *Home Rule*-ului un punct de vedere mai ridicat. A fost între altele argumentul următor:

„Cu cât îți arunci ochii mai mult asupra lumii și consideri mai mult relațiile între națiuni și apus, precum și între diferitele părți ale apusului, cu atîta și neliniștea ce simți e mai mare. E un fel de instinct orb, care lucrează pentru protecția tuturor marilor comunități sociale, care în coloniile noastre, Statele Unite din America, Germania — nu mai vorbesc de Franța, care a unificarea la cea mai înaltă perfecție, — care face pe toate să simtă, că dacă-i să-și păstreze locul în lume, asta trebuie să fie nu prin deșertare ci prin integrare”. Ceea ce spune Balfour nu credem, când se aplică azi pretutindeni; dar în cazul când se aplică, integrarea nu se face prin forța în jug a unei națiuni.

Pentru sezonul de primăvară au sosit

noutățile în tot felul de pălării, cravate, albituri, gu-lere, ciorapi, precum și ghețe de o calitate de recunoscut de bună centru bărbați, dame și copii, cari le pun la dispoziția m. st. cumpărători.

Pe acela care ne sprijinește îl sprijinim și noi.

MANNHARDT JENŐ

urmașul lui LEITNER LAZAR
ORADEA-MARE (Nagyvárad) strada Zöldfa nr. 1
Telefon 695.

Guvernul în Viena

— Situația politică —

Ministrul-șef, Ladislau Lukács, împreună cu toți membrii cabinetului au plecat azi după-amiază la Viena, ca să facă oarece domitorului jurământul de fidelitate. În Budapesta, astfel, valurile recad într-o stare de liniște și toate cercurile politice manifestă o atitudine expectativă.

Probabil, încă mâine, sâmbătă, după-amiază guvernul se va înapoia la Budapesta, iar luni, camera va ține cea dintâi ședință după aplanarea crizei ministeriale, având șeful cabinetului să-și expună planurile și mijloacele cu care speră să le realizeze.

Marti se vor întruni în Viena delegațiunile și se prevede, că cel mult până la sfârșitul săptămânii viitoare bugetul provizor va fi votat atât de delegațiunea ungară cât și de cea austriacă. Pe restimpul ședințelor delegaționale camera va fi ajurnată din nou.

Alia după ședințele delegațiilor se vor relua deci tratativele cu bărbații politici unguri din opoziție. Sortile cabinetului par totuși mai distincte, din clipa în care Lukács a putut să renunțe la hibridul său proiect de reformă întemeiat pe sistemul celor două curii. El pare a se fi convins că sufragiul universal trebuie să fie introdus pe linia întrecă și fără alte cautele, decât cele privitoare la interesele politice ale neamurilor nemaghiare. Tot așa și partidele, ori care ar fi așezarea lor în parlament, par acum înclinate spre o soluție în sensul cel mai democratic, dar numai în cadrele intereselor de rasă ungurești. Și sunt trei nuanțe mai distincte în rândurile luptătorilor pentru reforma electorală.

Cea dintâi, — care se reșfrânge în coloanele lui „*Budapesti Hirlep*”, organul oligarhiei celei mai suprapuse — reprezintă punctul de vedere exclusivist: privirea nemaghiarilor până și de drepturile de până acuma. A doua, care o găsim în „*Pesti Hirlep*”, ziarul jidovimei subvenționate de alianța izraelită, e tot atât de agresivă și ținteste o reformă întemeiată pur pe censul intelectual al scrierii și citirii corecte ungurești. Și nu ne este mai puțin dușmănoasă nici a treia, care se reliefează din cunoscutele declarații ale lui Justh împotriva „agitatorilor”.

Situația lui Lukács, la cea dintâi privire, pare deci ușoară. El nu poate să mănece decât dela principiul în care culminează și se contopesc toate aceste nuanțe: fortificarea definitivă a maghiarismului prin reforma electorală.

Și poate umblările lui pe la toate porțile partidelor uici n-au avut alt scop, decât să ofere Vienei un prilej de a se convinge de solidaritatea potrivnicilor noștri față de toți acei „factori neglijabili”, cari săntem noi, neamurile nemaghiare.

După toate acestea putem presupune cu multă probabilitate de adevăr, că în biroul monarhului se vor lua mâine, cu prilejul audienței speciale ce i-se va acorda

lui Lukács, hotărâri de mare greutate, în primul rând pentru noi națiuni urgisite ale imperiului. Probabil, ca aspirațiile ungurești să smulgă coroanei o nouă concesie în sarcina drepturilor noastre: *invențiuarea unei reforme electorale care să aibă la temelie un singur principiu, — pe acel al fortificării imperialismului unguresc.*

Ar fi o slăbiciune fatală aceasta din partea coroanei, pentru că parlamentul care ar răsări pe urma unei reforme, ea cea indicată ar distruge cu mult mai curând singura putere adevărată a monarhiei: armata, — mai curând chiar decum pot să prevadă azi acest lucru ceice se dau învinși în fața noului atac al maghiarilor...

Serbările dela Budapesta

Balul jubilar

Fericele aspect, ce l-a oferi publicului va rămâne multă vreme adăuc săpat în memoria. Comitetul aranjator a fost atât de pătruns de frumoasă misiune, încât deviza dată la începutul balului, „la balul jubilar al soc. Petre Maier” au-i permis, ca nici o domnișoară să rămână nici măcar o minută fără dansator, nu a rămas numai o deviză, ci s-a tradus în faptă.

Balul a fost început cu Hora prin dna Aurelia Vulcan.

Patronesele rând pe rând au fost conduse de zelogii aranjatori la locurile lor de onoare, oferindu-li-se ordine de dans (decorate cu motive românești) cu ciucuri de aur.

Balul a durat până la orele 5 și jumătate dimineața, când în frunte cu dâii Mihali și Goldiş s-a jucat hora, într-o dispoziție însuflețită de nedescris.

La bal, în costum :

Dna dr. T. Mihali (Deș) : minnat costum original din Argeș, dna Elena Goldiş (Arad) minnat costum de Tulgheș din Corbu, Hortenzia dr. Velicju (Arad) : minnat costum de Tulgheș din Corbu, dna Anifi dr. Cigăreanu (Oradea) : foarte frumos costum de Câmpulung din atelierul soc. „Furnica”, și dna Pașăușiu.

Dozorele : Elli și Zoa Mezei, Flora Bonta, Anicuța Voileanu, Rosica Erdélyi, Ella Moga, Cornos-Alexandrescu, Oii Popovici, Al. Vladulescu, Valeria Ștefănița (costum din Tulgheș), Florica Crișan, Valeria Ana, Mihi Mureșan, Delia Plopu, Ft. Bonciu, Petran (Arad), Laura și Mărioara Balea de Lud (Săcânta), Eugenia Lăpădat (Berbște), Camilla Mureșian (Beiuș), Eugenia Muntean (Deleștești), Valerica Ștefănița (Beiuș), Ciachiu (Feneș), Coeian (Ceuș-Silvaniei), Anicuța Voileanu (Sibiu), Cornos-Alexandrescu (Câmpu), dr. Lia Moga (Bacău), Popovici (Medias), Făgă (Oradea-mare), Florica Crișan (Beiuș) Iosnoriei (Bacău), Silvia Galin (Petroșani), Irina și A. Egrî (Oradea), Tatn (Bacău), Moraru, Cornelia Malor (Beiuș), Genica Volian, dr. Marta, Bătean (Bacău), Reza Erdélyi (Beiuș), Valna (Oradea), Mikali de Apșa (Sighet), Mezin.

Ziua a patra

Agapa în onoarea artiștilor.

Animatia și mulțimile suficientă a publicului produsă prin succesele deosebite ale serbarilor jubilaro, îndemnată de concerturile dintr-o săptămână și tinerime, care a avut în față atât de frumoase și demne, — a stabilit o legătură suficientă spontană, încât celor mai mulți li-a venit așa de greu să o rupă lrușe părăsind capitala.

Această împrejurare a îndrumat pe deputații noștri să dea un banchet intim în cinstea artiștilor Marti la orele 1 în sala albă dela „Jägerhorn”.

Apaga dată de deputați a avut un succes de săvârșit. S-au rostit și câteva toast frumoase.

vin interes din partea lui, dar mai ales din partea învățătorului, căci, cum a fost mai bine descris cu iscusință această situație humanitară, carea în adevăr merită a fi cunoscută de multă lume.

Ultima disertație, „Primaian de școală” de lar. I. Ștefan din Mădăraș, încă a fost numărată cu atențiunea cuvenită. La critica următoare, ambele prolegeri practice s-au declarat deplin succes. Disertațiile, toate 3, s-au hotărât a se publica în organul Reuniunii, iar disertația „Cantinelă școlară” și în „Fosia diecezană” pentru a se face Cantinela școl. cune-ente tuturor organelor parohiale, dela cari se sperază, înființarea lor, în comunele unde e nevoie.

Raportul bibliotecarului G. Lipovan, a fost îmbucurător, întrucât biblioteca s'a sporit, așa, că numără 130 opuri de valoare, în preț de aproape 300 cor.

La raportul casarului, a fost față și casarul central P. Râmneanțu, care încă a făcut „treabă bună” în Forotic, încasând aproape 100 cor. dela membrii.

Tot așa s'a încasat titlul „Cunună pe sicial” inv. P. Gherga din Gornia” 23 cor. 50 fil. din care se vor cumpăra 80 ex. din „biblioteca școlărilor” și se vor distribui între elevii răposatului coleg, iar din rest, se vor procura de nou. cărți pentru biblioteca despărțământului.

După închiderea adunării, la invitarea prietenului nostru Păun Eva, mare proprietar, neguțator, ospătar și jude comunal, am mers la casa d-sale, unde ne-a așteptat amabilă doamnă a casei, cu o masă bogată și așa fin aranjată... Voia bună creștea, căci eram nespuns de veselii, văzând că totuși eram — și noi dascăli — oameni, cari ne știu aprecia.

Pe cât am putut observa lui „Nenea Păun Eva” nu i-a făcut decât plăcere, fiindcă bunul Dumnezeu, l-a și învrednicit, ca să aibă de unde... să dea. Și toate le-a făcut însuflețitul nostru prieten Păun Eva, numai ca să-și împlinescă datoria față de adevărații apostoli ai culturii, dupăcum s'a exprimat în toastul său.

Ne-am hotărât, că la adunarea generală ce se va ține la toamnă în Lugoj, să-l invităm cu noi, ca să-l cunoască toți dascălii pe cel ce cu atâta dragoste a oferit ospitalitate la o întrunire aradana de dascăli români de peste 100 înși.

Și că i-a succes aceasta, avem să mulțumim stimabilei doamne a casei, carea încă e condusă de asemenea simțăminte nobile, ca și nenea Păun.

Tot așa mulțumim și bravilor noștri colegi din Forotic, cari în bună înțelegere cu preoții, au știut să însuflețiască și poporul, ca să ne facă părtași de o primire și ospitalitate atât de dragă-gălușă.

Dela d. Păun, am plecat cu toții la gară, de unde cu trenul de seara, am plecat spre căminele noastre, ducând cu noi cele mai plăcute impresii, dela această adunare succesasă pe deplin, în toată privința.

Nușu.

Dr. RÓTH KÁLMAN,
MEDIC.

TEMESVÁR-ERZSÉBETVÁROS.
Strada Batthyány 2. (Colțul str. Hunyady)

Cosultațiuni: a. m. 8-10, d. a. 2-4 ore.

Cosultațiuni separat pentru tuberculoși.

Altoire cu Tuberculin.

— „Românul” se găsește de vânzare la chioșcul de ziare dela gara căilor ferate a statului (Staatsbahnhof) din Viena.

MOBILE

la cea mai modernă execuție se pot procura la:

pentru de-mitar
sufragerie
localitate, garion
în garnitură de
olele și de aramă
precum și covoare

C. W. Kessler
fabricant de mobile

Sibiu—Nagyseben, Str. Șaguna Nr. 7.

Un tinar

cu aplicare in cancelaria notariatului din Borosbocsad. Plata lunară 80 cor. **Ioan Kuppen**, notar in Borosbocsad (ip. Magyarigen).

Un candidat de avocat

cu praxă bună poate intra in prima Mai in cancelaria avocatului

Dr. Székely Adolf
Oradea-mare (Nagyvárad).

Vând

6 drepturi de opțiune pentru cel atâta acții dela „ALBINA” din ultima emisiie. Reflectanții să se adreseze direct mie. **Familia Miclea**, Mădăras (com. Torontál).

De inchiriat.

Este o casă cu etaj, edificiul lateral pe intravilan de 800 □ st. in comuna mare: **Mescina** (Meresény Csi. Kra-só). Nimicitor pentru neguțatori. Oferite la adresa: **Terenius Bugaria** preot militar **Timișoara**.

Caut

un scriitor român

cu praxă pe lângă condiții favorabile. Sunt preferenți cei cari știu scrie cu mașina. Condițiile și praxa a se comunica direct.

Dr. Lucian Georgeviciu,
advocat, **Timișoara**.

ANUNȚ.

In comuna **Cinteu** (Körösesente) se află de vânzare

o prăvălie

cu drept de birt, de trafică și de tîmbre. Cumpărătorii să se adreseze lui **Komul Bica**, in **Körösesente** (com. Arad) n. p. **Nalab**.

AVIZ!

Am onoarea a aduce la cunoștința onor. publică că mi-am deschis

atelierul de pictură

in casa mea proprie din **Timișoara** (Erszébet-város, Tirol utca 10).

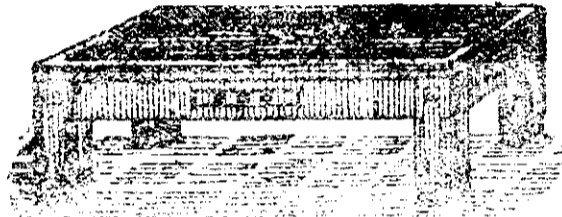
Ioan Zalcu,
pictor academic.

Gustați

Berea SLEPING-car
din fabrica „Bragadiru”.

— Premiat la expoziție cu medalle de aur. —

H. PÁLLÁN succesor
Styászni József
prima fabrică ardelenă de billarde și timpărle in
Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

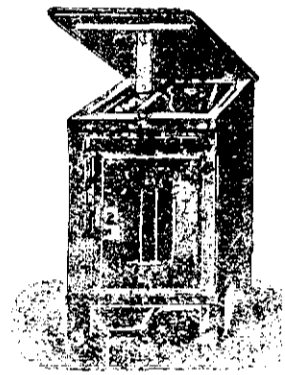
Primește aranjarea completă a cafenelelor.
La cerere trimite instalațiunile de billarde și in provincie. — Une mare asortiment de billarde noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorință face și țîrg de schimb.

Dulapuri de gheață sistem
IGNÁCZ HENNEFELD, brevetate
Budaposta VI, strada Gróf Zichy Jenő nr. 5.
(Lângă Váci-körút).

Inăuntru sunt fruse cu plăci artistice de piatră cari nu se ruginesc, nu se oxidează și nu se murdăresc, potiel cu chiar și din in-gural motiu al cuștenii sunt cele mai re-comandabile. Toate d-leparile de până acum sunt învelite in finicea de ține, cari se ruginește, se oxidează și murdăresc. Fiind trebuință de o continuă reparație. La cele sistem Hennefeld este exclusă reparația. Nu au cop pentru scurgerea apei, ci in josul dala, alui un mic rezervor, unde se strânge apa. Par-tea unde se pune gheața se poate scoate ușor. Gheața in dulap este la loc ascut prin ceea ce să ajunge la economie de 60% de material.

Catalog ilustrat gratuit și franco.

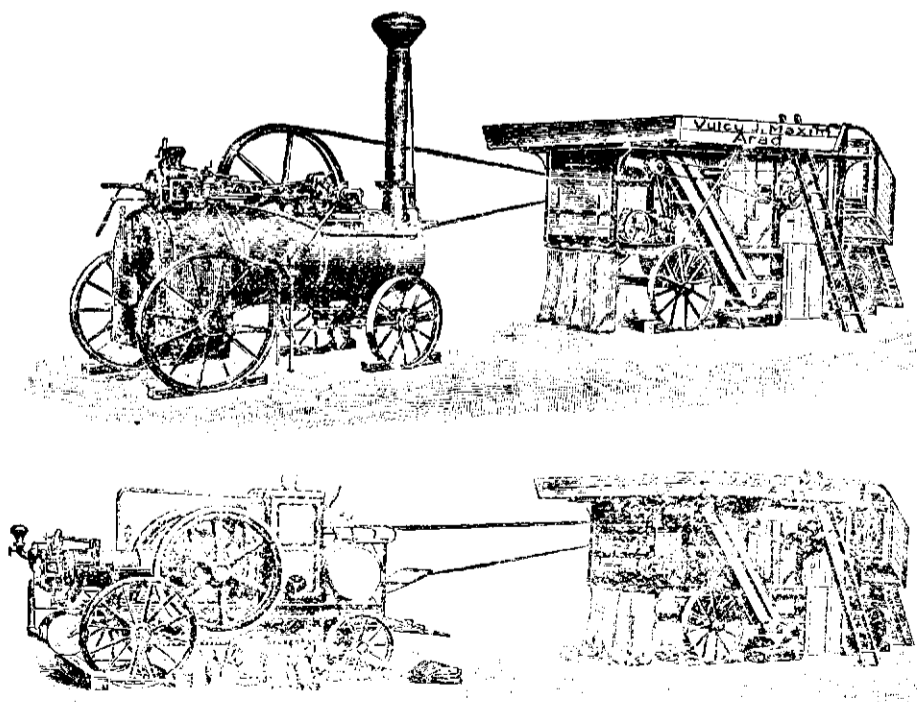

Catalog ilustrat gratuit și franco.

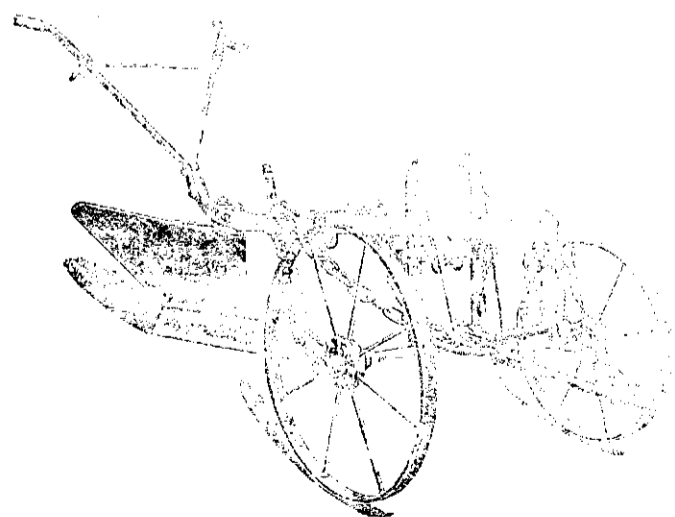

MAXIM I. VULCU fabricant de mașini :

ARAD, Strada Fábrián László n-rul 5—6. Telefon nr. 608.

Schimbarea locomobilelor de treerat, să umble singure, o cfeptuese in prețuri moderate, după sistemele cele mai practice și cunoscute eu lanț, cu roate și cu transmission.

Totfelul de mașini pentru agricultori, precum: pluguri, grape, mașini de semănat, de tăiat nutreț, de secerat, batoase complete de treerat cu aburi; Motor de oleiu brut sau cu benzină. Mai departe instalez totfelul de mori cu abur, motoare sau mori de apă, joagăre sau ferestren, țiglarie și alte stabilimente mecanice-tehnice după cele mai noi și mai moderne și bine recunoscute sisteme. A se adresa la firma **MAXIM I. VULCU** Arad, strada **Fábrián László**, (lângă gara mare).

Se caută o mașină de 10 ori de 12 puteri de cai spre cumpărare.

ILIE STEFLEA

BLĂNAR

SIBIU-Nagyszeben Grosser-Ring nr. 19.

▼ **CEL MAI SIGUR ȘI MAI BUN**
: **MAGAZIN PENTRU VARĂ** :
PARDESIE pentru DOMNI
ȘI DAME, COJOACE (bunzi)
PENTRU CĂLĂTORIE ȘI
PENTRU ORAȘ, MATERII
PENTRU MOBILE, CO-
VOARE, BLĂNĂRI SA LE
INCREDINȚĂȚI RENUMI-
TULUI BLĂNAR ILIE
STEFLEA. — MAGAZI-
NUL ESTE ASIGURAT
: **CONTRA FOCULUI** :
▼

Sztanity György

antreprenor pentru zidiri și pardesitor
Arad, piața Kelemen nr. 6.

Primește și pregătește totfelul de lu-
crări de pardosire, construcția dru-
murilor, canalizări și orice muncă
în bransa aceasta oriunde, cu prețurile
cele mai ieftine și pe lângă condițiu-
nile cele mai convenabile. : : :
Prospecte gratis!

Sunt recunoscute de calitatea cea mai bună

GHETELE

pentru domni, doamne și copii, pregă-
tite în atelierul propriu al „Asociației
călătorilor aradani”, și se pot procura
: : cu prețurile cele mai moderate. : :

Director: IUSTIN OLARIU.

ARAD, Szabadság-tér nr. 14.
(Filiale în PISKI și CERMEIU).

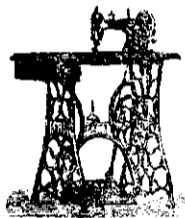
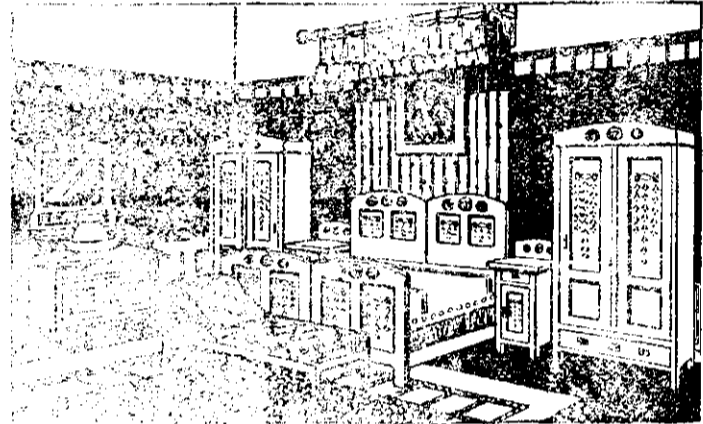
STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile

VÂRȘET, strada Kudritzner n-ru 44—46.

Cea mai renumită
mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei (VERSECZ).

Pregătește mobilele cele mai mo-
derne și luxoase cu prețuri foarte
moderate.

Mare depozit de pianе excelente,
covoare, perdele, țesături foarte fine
și mașini de cusut.

CUCHT HUGO

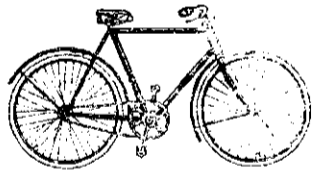
mechanic

BISERICA-ALBĂ str. Becher 6.

DEPOZIT de renumite mașini **PFAFF**
pentru cusut, de cârpit ciorapi și brodat.
MAȘINI de cusut **PHÖNIX** și **NEU-**
MANN, biciclete **STRYA** și **WAPPEN** toate
părțile constructive la mașini de cusut și
biciclete cu prețurile cele mai ieftine.

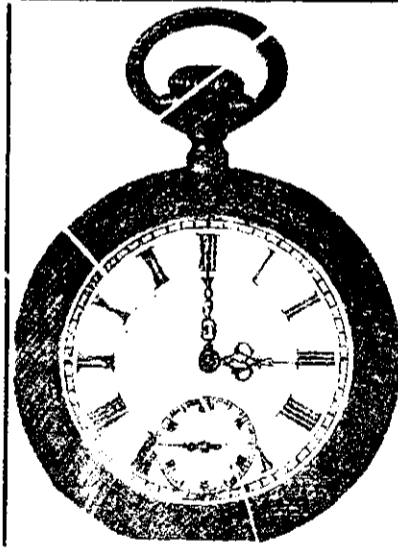
ATELIER pentru reparaturi foarte bine aran-
jate, motor electric.

PĂRȚI CONSTRUCTIVE electrice, sonerie,
lămpi de buzunar aparate de electrizat.
IN ATENȚIUNE: nu țin agenți voiajori și
așa prețurile sunt mai ieftine, cu firmele și
agenții acestora trimiși pe sate nu stau în
nici o legătură.

ANUNȚURI

se primesc cu prețuri
moderate la administra-
ția ziarului „Românul.”

Cele mai bune oroloage

Cele mai solide și
juvaericele
cele mai moderne
atât pe **bani gata**, cât și in
rate pe lângă **chezășie de 10**
ani cu prețuri ieftine, livrează cea
mai bună prăvălie în această privință
în întreaga Ungaria

Brauswetter János

orologier în Szeged.

Catalog cu 2000 chipuri, se trimite gratuit.

Notez, că numai aceia vor primi catalogul gratuit, cari îl cer cu provocare la ziarul
„Românul” (ed. scriu că au citit anulul în „Românul”). Corespondențele se fac în
limba maghiară, germană și franceză.

Corsete artistice

pentru corp și ortopede

se execută cu specialitate și con-
științios după măsură la

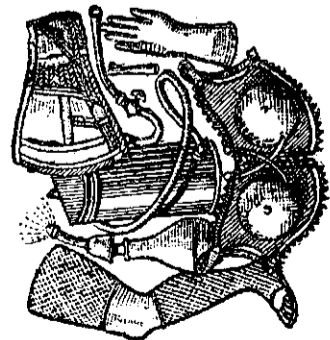
Guidó Becsi

bandagist și ortopedist

Sibiu, str. Reisper nr. 7.

Totfelul de suspensorii cu prețurile cele mai
ieftine. — Serviciu prompt.

Totfelul de reparări se execută prompt.

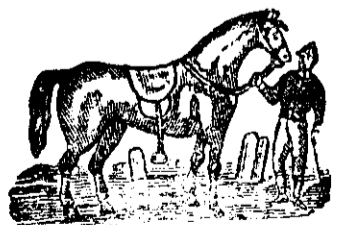

Vad Gábor

culerar și șelar

ORADEA-MARE

(Nagyvárad), str. Körös n. 38.

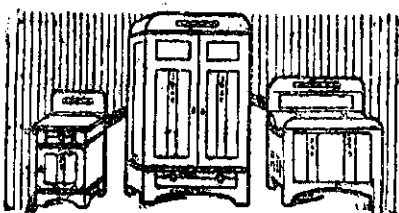

Aduc la cunoștința on. public din loc și provincie, că
sub firma de mai sus am deschis un atelier modern pentru
curele și șele

Țin în magazin totfelul de echipamente pentru *trăsuri*,
pentru *călărit* și pentru *vehicule*. Mărfurile sunt fabricate
din cel mai excelent material și se vând cu prețurile cele
mai ieftine. — Primesc orice lucrări în bransa aceasta. Re-
parări se fac cu prețuri moderate.

FABRICA DE MOBILE

care formează proprietatea mea în temnița din Aind, fabrică de mobile nou aranjată și magazin, precum și întreprindere de pompe funebre
Urmasul lui Baumann Arnold

LAHNI KÁROLY, Alba-Iulia
(Gyulafehérvár) vis-à-vis de Tribunal.

Magazin de aranjamente, dela cele mai simple până la cele mai frumoase, pentru prânzitoare, dormitoare saloane și camere, covoare, perdele și învălitoare de masă, matrațe de fol cu cadru de lemn și fier. — Serviciu prompt și conștiințios cu prețurile cele mai convenabile. Pentru durabilitatea mobilelor executate în fabrica mea ofer garanță.

Unde

se pot cumpăra cele mai bune și elegante **plăciere? numai**

la fabrica de plăciere **Gustav Schmidt, SIBIU** Piața-mare în palatul **Bodenkredit**

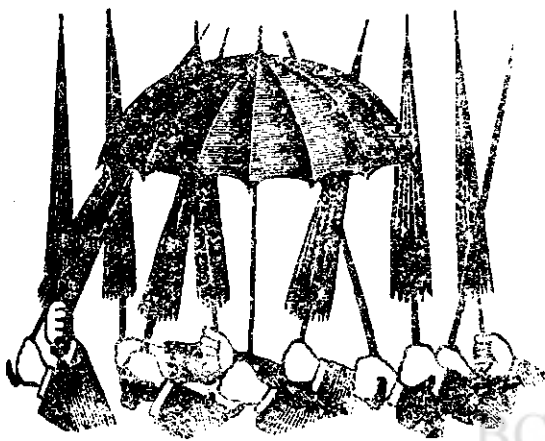
se pot afla noutățile cele mai moderne

Ent-tout-cas

și

plăciere

pentru **dame și bărbați** în executare perfectă și estetică, de calitatea cea mai bună **cu prețurile cele mai ieftine.**

Români! Replantați viile, cu altoi dela firmă română!

„MUGURUL”

INSOȚIRE ECONOMICĂ ELISABETOPOLE
ERZSÉBETVÁROS — (Kisköküllő vm.).

Altoi de vițe!

Calitate distinsă, pe lângă cele mai moderate prețuri și soluri de vin de masă viță americană cu și fără rădăcină.

Ochii de altoi, viță europeană cu rădăcină.

Se află de vânzare la însoțirea economică

„MUGURUL”

ELISABETOPOLE — ERZSÉBETVÁROS.

Material disponibil în altoi peste trei (3) milioane.

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoi sunt desvoltați la perfecțiune. La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni de plată!

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco!

Români! Trimiteti băeți la cursul practic de altoi!

Români! sprijiniți firmele românești că numai acestea vă vrea binele.

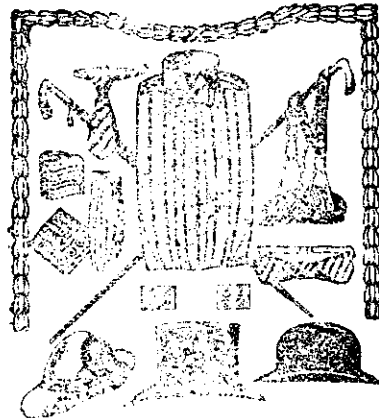
Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!!

Anunț.

S'a deschis marea prăvălie de modă pentru bărbați și copii

CINTEA și HAU
LUGOJ (Palatul reformat).

Avem onoare a atrage atențiunea on. public asupra prăvăliei noastre nouă și cu totul modernă, înzestrată cu marfa cea mai solidă și fină din patrie și străinătate, și astfel aranjată, încât suntem în plăcuta poziție de a satisface toate cerințele onor. public. În special suntem în plăcuta poziție a recomanda on. public specialitățile de **albituri** pentru bărbați, și de **ghete** pentru bărbați, dame și copii. Rugându-ne de binevoitorul sprijin suntem

Cu stință:
Cintea și Hau

Atențiune!

Important!

Atențiune!

Atrag atențiunea

d-lor măsari, măsari de zidiri, și arhitecți asupra **Institutului meu de întreprindere,**

întemeiat din nou, în bransa **sticlăriei pentru edificii și portale.**

Institutul meu preia și execută orice fel de comande în bransa aceasta, dela renovările cele mai micute până la cele mai mari lucrări la zidiri; pe lângă prețuri extraordinar de moderate, punctualitate și executare specială.

Rog cereți prospecte de prețuri. La chemare în afaceri de lucrări viu în persoană. Pun mare pond, ca lucrările din provincie să fie punctual executate. Am legături distinse. Deposit mare de totfelul de glajă, (sticlă uiagă), pentru oglinzi și cadre pentru iconi, (rame) din patrie și străinătate : :

Nrul telefonului urban și din comitat 909.

Adresa p. telegrame: Fried, niegar Arad.

Izvorul cel mai ieftin și mai bun de glajă în table pentru glăjeri (sticlari, uiegari) și măsari cui pun și glajă. Rolete de pânză și trestie trimet pe lângă un preț foarte moderat.

Francisc Fried, Arad

strada Grof Apponyi Albert (Boczko) nr. 15—16.

În casa dlui arhitect Iosif Steiner.

Un mijloc de întărire pentru bolnavii de stomac

și pentru toți aceia, cari fie prin receală ori îngreunare de mâncări, fie prin lipsa de apetit, prin mistuirea grea, ori în urma mâncărilor prea reci ori prea fierbinți au contractat **catar, sgârcinări, dureri de stomac etc.**

este medicina

Baldrianum Dr. Engel.

Baldrianum se recomandă contra tuturor durerilor de stomac, are calitățile unui vin excelent, care păzește contra tuturor urmărilor, precum: **nervositate, insomnie, amețeli și flegmă.**

În urma compoziției sale excelente, având vin de Samos, picături de Baldrian, sirup de smeură și de cereșe. **Baldrianum** este de recomandat și contra constipției și diareei precum și la toate cazurile, când se reclamă întărirea organismului.

Baldrianum Dr. Engel nu conține absolut nici o materie stricăcioasă și se poate întrebuința și din partea celor cu construcție mai slabă, precum dame și copii, timp mai îndelungat. E de preferat să se ia dimineața pe nemâncate și seara înainte de culcare în cantitate de un pahar de licheur. Copiii și cei slabi să ia **Baldrianum** în apă caldă și să-l îndulcească cu puțin zahăr.

Baldrianum Dr. Engel se află în sticle de 3 și 4 coroane în toate farmaciile din Ungaria, precum și în Arad, Aradul-nou, Glogovác, Györök, Ménes, Paulis, Lippa, Hidegkut, Vinga, Székesut, Pécska, Tornya, Világos, Egres, Nádas, Berzova, Orczifalva, Merczifalva, Sándorháza, Bogaros, Szerb-Sz.-Péter, Perjámos, Szemlak, Sáratalva, Nagylak. Farmaciile din Arad trimit în ori-ce parte.

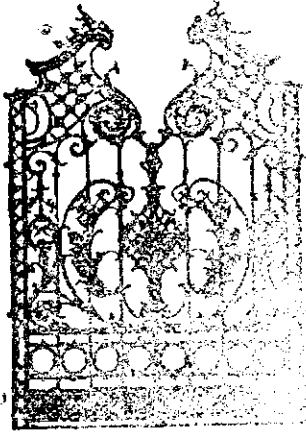
Să ne păzim de imitații!

Cereți numai

Baldrianum Dr. Engel!

FRITZ W. LOEW,

lăcătuș artistic și pentru
clădiri.

Sibiu, Potschengasse Nr. 11.

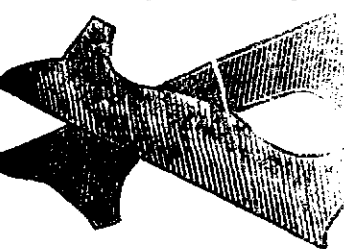
Se recomandă la ori-ce lucrări de lăcătușerie artistică și pentru clădiri precum: strângerea în fier a clădirilor, pregătire de balcoane, foisoare, îngrădituri la morminte, porți, casse de păstrare contra incendiului, basreliefuri precum și picse pentru biserici. Lucrează și după desen cu prețuri ieftine.

J. Gottstein, fiul,

Nagyszeben, Kleiner Ring 5.

prăvălie de piele și
accesorii pentru in-
dustria de cojocărie,
curelărie și ciobotărie

Mare depozit de diferite piei lucrate în țară și străinătate. — Specialități de piele. Piele lucioasă și șurțuri de piele. Tâmpi Vaché și opinci. Fațe pentru cisme și ghețe. Ață pentru ma-

șină și cusut. Sfoară de cusut albă și colorată. Tort diferit. — Pâslă, harchet, pânză, tâmpi de pâslă și asbeth, garnitură de gumă și ciorapi de gumă. Șireturi și postav de curățit ghețele. Cuie de lemn americane. Calapoade pentru ghețe și cisme. Cremă și lac și diferite articole.

Lepter János,

fabrică de piese de fier
și articole de lăcătușerie.

Budapest, X. Asztalos Sándor-ut 16. sz.
Inițiată la 1885 Adresa telegrafică: LEPTER, Budapest, Pékerdö. Telefon 55-22.

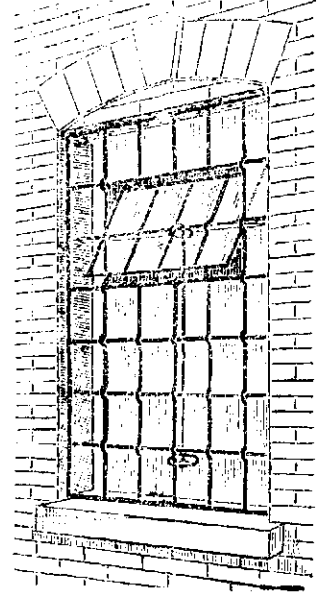
FERESTRE prinse în rame de fier,
cele mai perfecte și mai ieftine în timpul prezent!

Noutate!

**FERESTRELE
KÖPLINGER
BREVETATE.**

**INTRODUSE
ÎN 14 STATE
CIVILIZATE!**

La cerere trimi-
tem Catalog și
prospecte.

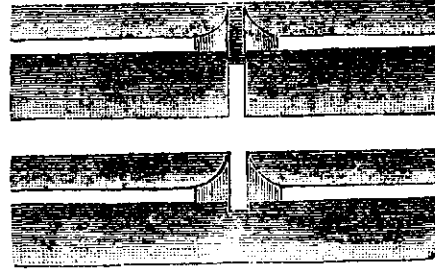

Noutate!

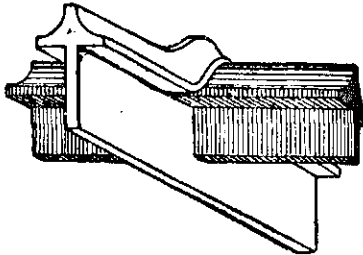
**FERESTRELE
KÖPLINGER**

sunt practice
pentru:

magazin,
hambare,
fabrică,
grajduri,
verenzi și
case de sticlă.

Sistemul vechiu.

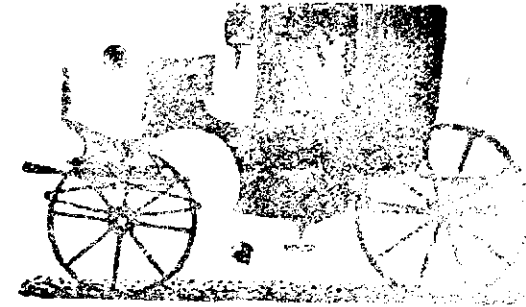
Sistem Köplinger.

Heinrich Rastel

fabricant de trăsură,

Sibiu, Strada Rosenanger 18.

Aduc la cunoștința on. public din loc și provincie, că în
în depozit cele mai moderne TRĂSURI, precum și tot-

lelul de CĂRUȚE.

Primesc ori-ce lucrare
de reparare și

transformare.

văpsire și

pregătire de șele în
preț foarte ieftin.

Johann Spiler

fabricant de
cuptoare de lut.

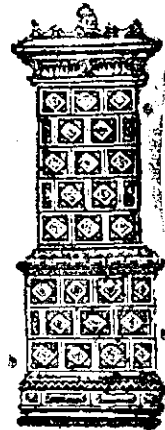
Sibiu—Nagyszeben, Neustiftgasse 2

Atrage atențiunea on. public, că primesc
pregătirea a ori-ce fel de

cuptoare

de încălzire și zidirea vetrelor de fier cu
prețuri convenabile și pe lângă servicii
prompt și conștiințos.

Comandele se execută imediat.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA.

1911.
9 Aprilie

ACTIV

171 258 636	121 650 636 Rezerva metalică aur	156 390 011
	49 608 000 „trate aur	61 958 000
1 211 194	Argint și diverse monete	
96 280 503	Portofoliu român și străin	
	(*) Impr. pe ef. publice	6 793 300
23 629 791	„ în cont curent	7 120 094
11 999 924	Efectele capitalului social	
17 956 807	Efectele fondului de rezervă	
4 293 621	„ „ amort. imob. și mașin. de imprim	
6 021 138	Imobile	
728 660	Mobilier și mașini de imprimerie	
607 415	Cheltuieli de administrație	
111 401 230	Depozite libere	
18 574 862	Conturi de valori	
61 024 483	Conturi curente	
524 988 273		

1912.

31 Martie | 7 Aprilie

218 673 441	218 548 011
818 977	872 833
186 035 115	167 563 855
14 398 082	13 913 394
11 999 791	11 999 791
17 548 077	17 548 077
4 203 121	4 198 321
6 093 823	6 093 823
8 0562	799 164
623 618	640 543
102 571 175	102 408 575
24 755 147	22 670 911
62 767 575	84 432 281
651 288 506	651 689 579
12 000 000	12 000 000
32 161 090	32 161 090
4 742 402	4 742 402
464 322 920	465 746 680
1 450 995	1 573 778
102 571 175	102 408 575
31 039 924	33 057 054
651 288 506	651 689 579

PASIV

12 000 000	Capital
30 135 439	Fond de rezervă
4 432 204	Fondul amor. imobil. mobil. și mașin. imprim.
339 675 910	Bilete de bancă în circulație
1 229 435	Dobânzi și beneficii diverse
111 401 230	Depozit de retras
26 114 055	Conturi diverse, sold
524 988 273	

Scomptul 5%
) Dobânda 5%

Pentru femei și bărbați

CAPSULELE SĂNID

s'au adeverid ca cel mai sigur remediu fără nici o injecție, contra pleuragiilor subite și cronice. O cutie cu instrucția aplicării (conținând 100 capsule) 6 cor. Unicul remediu sigur contra slăbirei și impotenției funcționale sunt renumitele **capsulele întăritoare** ale Drului Timkó, **sticla costă 10 cor.** și se trimite contra ramburs dela

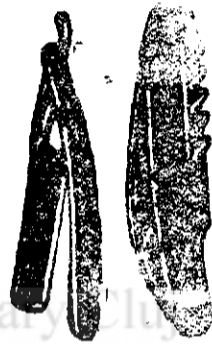
Farmacia „Magyar Király“
Budapesta, V., Marokkói-utca 2,
Piața Erzsébet.

Correspondența să se facă în limba română.

Szighety Sándor

atelier de cuțite și tocilarie artistică
Budapesta, VII., Strada Akácza No 64.
Colțul Străzii Király.

Se recomandă pentru **ascuțirea și repararea** de foarfeci, cuțite, brice și tesacuri de bucătărie în condiții ireproșabile și pr. conv.

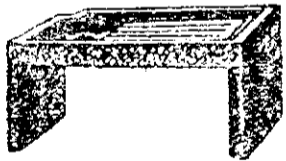

Mare depozit de unelte și utensilii pentru barbieri, ca foarfeci, brice și curele de ascuțit etc. etc. precum și cuțite de buzunar ș a.

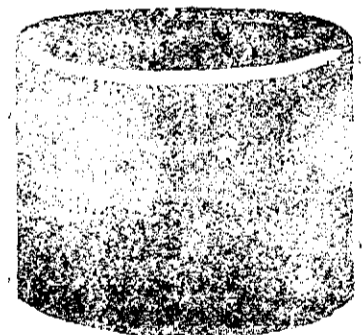
Pentru barbieri se ascut două briciuri gratuit dacă trimiți 12 deodată.

Comandele se execută prompt și conștiințios.

Edificare ieftină!

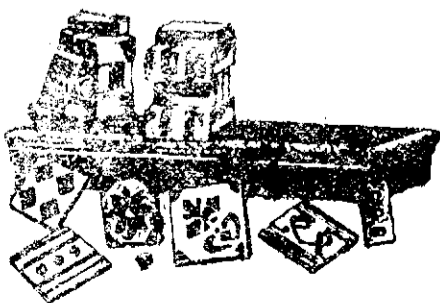

Intrece ori-care edificare din alt material. Sistemul meu brevetat Nr. S—5546. Se face prin prepararea în mod propriu al betonului ori alte materii.

Primesc totfelul de edificări, locuințe, case de închiriat, edificii economice și dominiare, crepuri, fântâni, poduri, canalizări, îngrădituri, trepte, padimentări de terase, acoperiș facement, învălitori de cement.

În depozitul meu se găsesc felurite preparate de cement, pietri de edificiu, țigle, colonne pentru case, streșini, trestie pentru tinciuală, cement Portland, gips, var stins ș. a. — Prețuri curentetrimit gratuit.

IOSIF SIMICS,

întreprindere de edificare cu beton, fabricant de obiecte de cement și pietri.

Telefon 246. **LUGOȘ,** Strada Buzias 37.

Szántó Jenő,

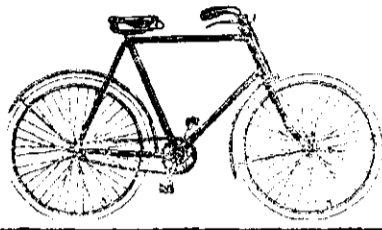
mehanic în Dés.

Recomandă fabricatele
cele mai bune de

**mașini de cusut,
mașini de scris,
gramamafoane
și biciclete**

precum și atelierul său pentru reparații.
Ține în depozit biciclete nouă și uzate dela
65—110 fl., precum și diferite piese pentru
mașini de cusut, biciclete, gramamafoane și

mașini de
scris pe
lângă pre-
țuri ieftine.

ELŐ KÉZBŐRŐ-GYÁROS ÉS ALAPÍTÓT 1895.

Pregătește: butoaie, vane

în ori-ce mărime; din lemn de stejar
uscat și alb, pe lângă garanță. — Pri-
mește ori-ce comandă mare, aranjament
compl. pentru pivnițe, cu pret convenabil.

MARE DEPOZIT

FURNISORUL CURȚII REGALE ROMÂNE

WESZELY BELA

PRIMUL FABRICANT DE BUTOAI, E,

→ LIPOVA. ←

Proprietarii

de mașini de treerat
cruță bani, timp și lucru
cu folosirea coșului
brevetat „STERN”

O comisie de specialitate a consta-
tat, că o cantitate de paie de 500 de
bugle treerate cu coșurile de până
cum, a dat încă 680 kgr. de grâu la
a doua îmblătire cu coșul „STERN”.

Cere prospect franco și gratuit dela

Bárdos és Brachfeld,
Budapest, VI., Gyár-utca 5.

Dacă stropeshi cu „FORHIN”

— ai mai pu-
țină bătaie
de cap,
— a lucru
mai puțin,
— a cheltuială
mai puțină!

deoarece „FORHIN”-ul este
MICTURA DE BORDÓ

adesea îmbunătățită. Se lipește
ușor chiar și de frunzele umede.

La ori-ce brumă poți se
stropeshi, nelăsând nici un
fel de sediment (drojdie).

Mulțime de scrisori de mul-
țămii și recunoștință.

Pregătim invenția drului Aschen-
brandt de Rézkénpor și Bordóipor.

Cere prospect gratuit și franco
dela fabrica

**„FORHIN” BUDAPEST, VI.,
VACZI-UT 93.**

Premiat de mai multe ori.

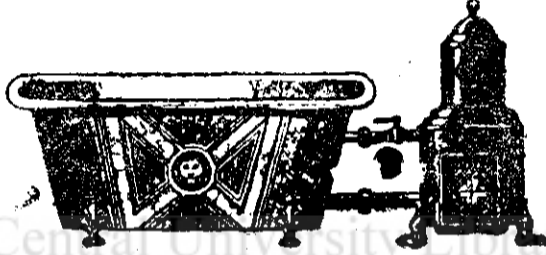
Carl Piffel, prima fabrică de obiecte de metal

Telefon 184.

Temesvár-Erzsébetváros. Gyár: Hunyadi-u. 14. Üzlet: Hunyadi-ut és Missits-utca
sarkán Krauszer-féle házban.

Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de tinichigierie și anume: vane
de scaldat, de șezut și pentru copii, scaune pentru scaldat, încălzitoare și vane de scaldat
după cel mai bun sistem (sistem propriu). Lăzi pentru lemne și pentru cărbuni și alte
edibctoe e mtal: precum ciubere, uclioare și căni. — Apoi litere de tinichea și de cositor,

inscripții de metal, tăbliță cu numărul casei și
cu numele străzii, mărci și firme de țintc. Con-
duct pentru apă, aranjări pentru baie și closete
engleze cu neîntrecutul aparat „Temes”.

Acoperiri de case și turnuri, globuri și cruci.

Catalog de prețuri la dorință gratuit.

Ucenici se primesc cu condițiuni foarte bune.

Articole de casă de sticlă și porcelan, utensilii culinare,
articole de argint, nickel și aramă, lampe, rame și picioare
la aparate fotografice, cuțite, furculițe și linguri de alpaca
și argint, articole de oțel „Sollingen”. — Mobile de fier,
cămine perpetice, sobe, articole de toaletă și turiști, cu
prețurile cele mai ieftine — se pot cumpăra la firma:

JOSEF JIKELI

SIBIU—HERMANNSTADT, Strada Cisnădiei 47.

Hegyi János,

măestru lăcătuș de lucruri pentru zidiri și de artă.
Atelier de mașini și depozit de mașini agricole.

(Casa proprie) Bud-Nagyonyed, Strada Tövisi-ut.

Primește ori-ce lucrare de lăcătușerie artistică
și pentru zidiri, precum și lucrarea și repararea
be mașini agricole și industriale. La acele ma-
șini cari nu se pot executa în atelierul meu, am
luat reprezentanța și depozitul, mai multor fa-
drici, gespre a căror fabricații m'am convins în
decursul anilor, că sunt neexceptionabile. Rog
să se adreseze în ori ce afacere referitoare la bransa
această, la mine, servind ori și căi cu lămuriri.
Țin în depozit și mașini de cusut, cele mai
bune fabricații, precum și cumpene, cântare,
decimale. — Prețuri ieftine. — Catalog gratuit.
Se dau cu garanție și condițiuni de platire și în rate.

